

Aplikacja radcowska i adwokacka 2026

Suplement z dnia 15.07.2026

Szanowni Państwo,

Od 1 czerwca 2026 r. do 15 lipca 2026 r. zastały ogłoszone nowelizacje, które mają wpływ na treść książki „Aplikacja radcowska i adwokacka. Skrypt z aktów prawnych na egzamin wstępny 2026.”, tj.:

- ustawa o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz ustawy - Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2026 r., poz. 901), która wejdzie w życie z dniem 21 lipca 2026 r.;
- ustawa o zmianie ustawy o radcach prawnych (Dz.U. z 2026 r., poz. 731), która weszła w życie z dniem 18 czerwca 2026 r.

Nasze publikacje przygotowaliśmy ze stanem prawnym na dzień 1 czerwca 2026 r. Uwzględniliśmy także zmiany opublikowane w tym dniu, a wchodzące w życie do 26 września 2026 r., tj. do dnia konkursu.

Z tego względu niniejszy suplement stał się niezbędny, aby dać Państwu produkt aktualny i godny zaufania podczas nauki do egzaminu. Ze względu na liczne zmiany w ustawie o radcach prawnych, skrypt z tego aktu prawnego został zaprezentowany w całości.

Życzymy owocnej nauki i sukcesów na egzaminie

Redakcja Ius Vitae

Zmiany w książce „Aplikacja radcowska i adwokacka. Skrypt z aktów prawnych na egzamin wstępny 2026”

Na stronie 287 w Kodeksie postępowania karnego, przed pierwszym akapitem od dołu dodane:

- **Zażalenie** na postanowienie o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika osoby niebędącej stroną, wydane w postępowaniu przygotowawczym, rozpoznaje **sąd rejonowy**, w którego **okręgu prowadzi się postępowanie**.
- Sąd rozpoznaje zażalenie **niezwłocznie**, niepóźniej niż przed upływem **7 dni** od dnia przekazania sądowi zażalenia wraz z niezbędnymi aktami.
- Postanowienie prokuratora o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika osoby niebędącej stroną, wydane w postępowaniu przygotowawczym, staje się **wykonalne z dniem uprawomocnienia**. Do czasu uprawomocnienia się tego postanowienia czynności dotyczące osoby niebędącej stroną, w których udział zgłosił jej pełnomocnik, mogą być dokonywane **bez jego udziału w wypadkach niecierpiących zwłoki**.

- Przepisy uchylone lub zmienione (nieaktualne brzmienie)
- Przepisy dodane lub zmienione (aktualne brzmienie)

Ustawa o radcach prawnych

- Radca prawny wykonuje zawód ze **starannością** wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego.
 - Radca prawny jest obowiązany zachować w **tajemnicy** wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej.
 - Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej **nie może być ograniczony w czasie**.¹
 - Radca prawny **nie może być zwolniony** z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.
- Wykonywanie zawodu radcy prawnego polega na **świadczeniu pomocy prawnej**.
- Radcowie prawni zorganizowani są na zasadach **samorządu zawodowego**.
 - Jednostkami organizacyjnymi samorządu posiadającymi osobowość prawną są **okręgowe izby radców prawnych i Krajowa Izba Radców Prawnych**.²
 - **Minister Sprawiedliwości**³ sprawuje **nadzór** nad działalnością samorządu w zakresie i formach określonych ustawą.
- Radca prawny ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami. **Poświadczenie powinno zawierać podpis radcy prawnego, datę i oznaczenie miejsca jego sporządzenia, na żądanie - również godzinę dokonania czynności**.⁴ Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia) radca prawny stwierdza to w poświadczeniu.
- Radca prawny **wykonuje zawód** w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego oraz w **spółce**.⁵
 - 1) **cywilnej lub jawnej**, w której współnikami są radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi,⁶ doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) **partnerskiej**, w której partnerami są radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi, doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) **komandytowej lub komandytowo-akcyjnej**, w której komplementariuszami są radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi, doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.
- **Wylącznym przedmiotem działalności spółek**, o których mowa powyżej, jest świadczenie pomocy prawnej.
 - Pomoc prawna polegająca na występowaniu przez radcę prawnego w charakterze obrońcy w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe może być świadczona w ramach wykonywania przez niego zawodu na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce osobowej o której mowa powyżej, pod warunkiem że radca prawny nie pozostaje w stosunku pracy.

1) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2015 roku.

2) Pytanie nr 150 na egzaminie w 2010 r., pytanie nr 144 na egzaminie w 2013 r., pytanie nr 146 na egzaminie w 2023 r.

3) Pytanie nr 144 na egzaminie w 2014 roku.

4) Pytanie nr 145 na egzaminie w 2014 roku.

5) Pytanie nr 146 na egzaminie w 2014 roku.

6) Pytanie nr 145 na egzaminie w 2024 roku.

- Zakaz zatrudnienia nie dotyczy pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych.⁷
- Oznaczenia „kancelaria radcy prawnego” oraz „kancelaria radców prawnych” podlegają ochronie prawnej.
 - Oznaczeniem „kancelaria radcy prawnego” lub „kancelaria radców prawnych” może posługiwać się wyłącznie **kancelaria radcy prawnego lub spółka**, w której radca prawny może wykonywać zawód.
- Radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczą potrzebną.⁸
 - **Nadużycie** wolności wolności słowa i pisma, stanowiące ściąganą z oskarżenia prywatnego zniewagę lub zniesławienie strony, jej pełnomocnika lub obrońcy, kuratora, świadka, biegłego lub tłumacza, podlega ściąganu **tylko w drodze dyscyplinarnej**.⁹
- Radca prawny podczas wykonywania czynności zawodowych lub w związku z ich wykonywaniem korzysta z ochrony przysługującej **funkcjonariuszowi publicznemu** na zasadach określonych w ustawie - Kodeks karny.
- Strojem urzędowym radcy prawnego jest toga z żabotem i wypustką **koloru ciemnoniebieskiego**.
 - Radca prawny, **biorąc udział w rozprawach sądowych**, występuje w stroju urzędowym.
- Radca prawny **nie jest związany poleceniem** co do treści opinii prawnej.¹⁰
- Radca prawny **obowiązany jest wyłączyć się od wykonania czynności zawodowych**¹¹ we własnej sprawie lub jeżeli przeciwnikiem jednostki organizacyjnej udzielającej mu pełnomocnictwa jest inna zatrudniająca go jednostka organizacyjna albo jeżeli sprawa dotyczy osoby, z którą pozostaje on w takim stosunku, że może to oddziaływać na wynik sprawy.
- Radca prawny wykonujący zawód w ramach stosunku pracy może być zatrudniony jednocześnie w więcej niż jednej jednostce organizacyjnej i w wymiarze przekraczającym jeden etat.¹²
- Rozwiązanie stosunku pracy za wypowiedzeniem z radcą prawnym przez jednostkę organizacyjną z powodu nienależytego wykonywania obowiązków radcy prawnego wynikających z przepisów niniejszej ustawy może nastąpić **po uprzednim zasięgnięciu opinii rady okręgowej izby radców prawnych**.¹³
 - Opinia ta powinna być przesłana jednostce organizacyjnej w terminie **14 dni** od dnia otrzymania od tej jednostki zawiadomienia o zamiarze rozwiązania stosunku pracy.
- Radca prawny może udzielić **dalszego pełnomocnictwa (substytucji)** innemu radcy prawnemu, **advokato-wi**,¹⁴ prawnikowi zagranicznemu wykonującemu stałą praktykę w zakresie wynikającym z ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.
- Rada okręgowej izby radców prawnych jest uprawniona do **kontroli i oceny wykonywania zawodu** przez radcę prawnego i prawnika zagranicznego wpisanego na listę prawników zagranicznych, prowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych. Kontrolę przeprowadzają i oceny dokonują **wizytatorzy powołani przez radę spośród radców prawnych**.¹⁵
- Rada okręgowej izby radców prawnych na podstawie orzeczenia lekarskiego i po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania wyjaśniającego może - na wniosek Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych lub **dziękana rady okręgowej izby radców prawnych** - podjąć uchwałę o **trwałej niezdolności radcy prawnego do wykonywania zawodu**.¹⁶ **W razie wszczęcia takiego postępowania rada może zawiesić radcę prawnego w wykonywaniu czynności na czas trwania postępowania.**

7) Pytanie nr 146 na egzaminie w 2024 roku.

8) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2020 roku.

9) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2015 r., pytanie nr 147 na egzaminie w 2024 r.

10) Pytanie nr 146 na egzaminie w 2025 roku.

11) Pytanie nr 149 na egzaminie w 2015 roku.

12) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2023 roku.

13) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2018 roku.

14) Pytanie nr 145 na egzaminie w 2021 roku.

15) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2024 roku.

16) Pytanie nr 145 na egzaminie w 2022 roku.

- **Oplaty** za czynności radców prawnych wykonujących zawód w kancelariach radców prawnych lub w spółkach oraz zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej ustala **umowa z klientem**.
- Radca prawny wykonujący zawód jest obowiązany posiadać **adres do doręczeń elektronicznych**, o którym mowa ustawie o doręczeniach elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych.
- Radca prawny wykonujący zawód jest obowiązany posiadać **konto w portalu informacyjnym**, o którym mowa w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych.
 - **Okręgowa izba radców prawnych** jest obowiązana posiadać **konto w portalu informacyjnym**, o którym mowa w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych.
- **Prawo wykonywania zawodu radcy prawnego powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę radców prawnych i złożenia ślubowania.**¹⁷
- Na **listę radców prawnych** może być wpisany ten, kto:
 - 1) ukończył wyższe **studia prawnicze** w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) korzysta w **pełni z praw publicznych**;
 - 3) ma pełną **zdolność do czynności prawnych**;
 - 4) jest **nieskazitelного charakteru** i swym dotychczasowym zachowaniem daje **rękojmię** prawidłowego wykonywania zawodu radcy prawnego;
 - 5) odbył w Rzeczypospolitej Polskiej **aplikację radcowską** i złożył **egzamin radcowski**.
- Uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu radcowskiego uprawnia do złożenia wniosku o wpis na listę radców prawnych w terminie **10 lat** od dnia doręczenia uchwały o wyniku egzaminu radcowskiego.
- Osoby, które wykonują zawód sędziego, asesora sądowego, prokuratora, notariusza, komornika, asesora prokuratorskiego i notarialnego bądź odbywają aplikację sądową, prokuratorską lub notarialną, **nie mogą jednocześnie** zostać wpisane na listę radców prawnych ani wykonywać zawodu radcy prawnego.
- **Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego** następuje w wypadku:
 - 1) wykonywania zawodu **adwokata**;
 - 2) podjęcia **pracy** w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub kancelarii notarialnej;
 - 3) podjęcia zatrudnienia **na stanowisku** Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jej wiceprezesa, radcy lub referendarza.
- **Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego** następuje także **z chwilą uprawnomocnienia się uchwały** stwierdzającej **niezdolność radcy prawnego do wykonywania zawodu** lub nadania jej rygoru natychmiastowej wykonalności.
- **Rada okręgowej izby radców prawnych** podejmuje uchwałę w sprawie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego w terminie **30 dni** od powzięcia wiadomości o zaistnieniu zdarzenia, będącego podstawą zawieszenia.
- Od uchwały o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, zainteresowanemu służy **odwołanie do Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych**¹⁸ w terminie **14 dni** od dnia doręczenia uchwały. Uchwała Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych powinna być podjęta w terminie **30 dni** od dnia doręczenia odwołania.
- Od uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych zainteresowanemu służy **odwołanie do Ministra Sprawiedliwości**, zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.

17) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2020 r., pytanie nr 149 na egzaminie w 2024 r.

18) Pytanie nr 145 na egzaminie w 2013 roku.

- Od ostatecznej decyzji Ministra Sprawiedliwości zainteresowanemu oraz Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych¹⁹ służy **skarga do sądu administracyjnego** w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.²⁰
- **Skreślenie z listy radców prawnych** następuje w wypadku:
 - 1) **wniosku** radcy prawnego;
 - 2) **choćby częściowego ograniczenia zdolności do czynności prawnych**;²¹
 - 3) **utrąty** z mocy wyroku sądowego **praw publicznych**;
 - 4) **nieuiszczania składek** członkowskich za okres dłuższy niż jeden rok;
 - 5) **śmierci** radcy prawnego;
 - 6) **orzeczenia dyscyplinarnego lub wyroku sądowego** o pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.
- Rada okręgowej izby radców prawnych podejmuje uchwałę w sprawie **skreślenia z listy** radców prawnych w terminie **30 dni** od powzięcia wiadomości o zaistnieniu zdarzenia, będącego podstawą zawieszenia.²²
- Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie wpisu na listę radców prawnych powinna być podjęta w terminie **30 dni** od dnia złożenia wniosku.
 - Od uchwały w sprawie wpisu na listę radców prawnych, służy **odwołanie do Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych** w terminie **14 dni** od daty doręczenia uchwały.
 - Od uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych odmawiającej wpisu na listę radców prawnych służy zainteresowanemu **odwołanie do Ministra Sprawiedliwości**, zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.
 - Od ostatecznej decyzji Ministra Sprawiedliwości zainteresowanemu oraz Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych służy **skarga do sądu administracyjnego** w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.
 - W wypadku niepodjęcia uchwały przez radę okręgowej izby radców prawnych w terminie **30 dni** od złożenia wniosku o wpis, lub niepodjęcia uchwały przez Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 30 dni od doręczenia odwołania, zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego.
- Wpis na listę radców prawnych lub aplikantów radcowskich uważa się za dokonany, jeżeli **Minister Sprawiedliwości nie podpisze sprzeciwu** od wpisu w terminie **30 dni** od dnia doręczenia uchwały wraz z aktami osobowymi kandydata.
 - Decyzja Ministra Sprawiedliwości może być **zaskarżona do sądu administracyjnego** przez zainteresowanego lub organ samorządu w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji.
- Aplikacja radcowska jest **odpłatna**.
 - **Okręgowa rada radców prawnych**²³ **może zwolnić** aplikanta radcowskiego od ponoszenia opłaty w całości lub w części, a także **odroczyć jej płatność** lub rozłożyć ją na raty.
- Nabór na aplikację radcowską przeprowadza się w drodze **egzaminu wstępnego** na aplikację radcowską.
 - W przypadku wydania postanowienia o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania, wydania decyzji odmawiającej dopuszczenia do udziału w egzaminie wstępnym albo złożenia nie później niż **14 dni przed terminem egzaminu wstępnego** pisemnego oświadczenia kandydata o odstąpieniu od udziału w egzaminie wstępnym, **dwie trzecie uiszczonej opłaty podlega zwrotowi na pisemny wniosek kandydata złożony przewodniczącemu komisji kwalifikacyjnej** w terminie 30 dni od dnia złożenia tego wniosku.²⁴

19) Pytanie nr 144 na egzaminie w 2012 roku.

20) Pytanie nr 149 na egzaminie w 2018 roku.

21) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2010 r., pytanie nr 145 na egzaminie w 2012 r., pytanie nr 146 na egzaminie w 2022 r.

22) Pytanie nr 145 na egzaminie w 2013 roku.

23) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2025 roku.

24) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2016 roku.

- Po przeprowadzeniu egzaminu wstępnego komisja kwalifikacyjna **ustala wynik** kandydata w drodze **uchwały** i doręcza odpis uchwały **kandydatowi i Ministrowi Sprawiedliwości**.
 - Przewodniczący komisji kwalifikacyjnej niezwłocznie **ogłasza** wyniki egzaminu wstępnego.
 - W terminie **14 dni** od dnia doręczenia uchwały komisji kwalifikacyjnej ustalającej wynik egzaminu wstępnego, kandydatowi służy **odwołanie do Ministra Sprawiedliwości**.²⁵ Minister Sprawiedliwości rozstrzyga odwołanie w formie **decyzji** administracyjnej.
- **Po sześciu miesiącach aplikacji** radcowskiej²⁶ aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego przed sądami, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu.²⁷
 - **Aplikant adwokacki** może zastępować radcę prawnego **na takich samych zasadach** jak aplikant radcowski.
 - **Przez okres roku od daty zakończenia aplikacji** wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego w zakresie, o którym mowa w powyższym akapicie.
- **Egzamin radcowski** polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego osoby przystępującej do egzaminu radcowskiego do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu radcy prawnego.
 - Podczas egzaminu radcowskiego zdający **nie może posiadać urzędzeń służących do przekazu lub odbioru informacji**.²⁸
- Od uchwały o wyniku egzaminu radcowskiego zdającemu przysługuje **odwołanie do komisji egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości**²⁹ w terminie **14 dni** od dnia otrzymania uchwały o wyniku egzaminu radcowskiego.
 - W przypadku nieuzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu radcowskiego, zdający **może przystępować do kolejnych egzaminów radcowskich, z tym że egzamin ten zdaje w całości**.³⁰
- Od uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie skreślenia z listy aplikantów radcowskich służy **skarga do sądu administracyjnego**³¹ w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.
- Aplikację radcowską organizują i prowadzą **okręgowe izby radców prawnych**.

Samorząd radców prawnych

- **Organami samorządu są:**
 - Krajowy Zjazd Radców Prawnych,
 - Krajowa Rada Radców Prawnych,
 - Wyższa Komisja Rewizyjna,
 - Wyższy Sąd Dyscyplinarny,
 - Główny Rzecznik Dyscyplinarny,
 - zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych,
 - rada okręgowej izby radców prawnych,
 - okręgowa komisja rewizyjna,
 - **okręgowy sąd dyscyplinarny**³² oraz **rzecznik dyscyplinarny**.³³

25) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2025 roku.

26) Pytanie nr 149 na egzaminie w 2025 roku.

27) Pytanie nr 146 na egzaminie w 2012 roku.

28) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2019 roku.

29) Pytanie nr 144 na egzaminie w 2011 roku.

30) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2017 roku.

31) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2009 roku.

32) Pytanie nr 146 na egzaminie w 2021 roku.

33) Pytanie nr 146 na egzaminie w 2019 roku.

- Kadencja organów samorządu trwa **cztery lata**,³⁴ jednakże organy są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.
 - **Członkowie organów mogą być odwołani przez organ, który ich wybrał.**³⁵
- Tej samej funkcji w organach samorządu nie można sprawować dłużej niż przez **dwie następujące po sobie kadencje**; nie dotyczy to sprawowania funkcji członka Wyższego Sądu Dyscyplinarnego lub okręgowego sądu dyscyplinarnego, Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i rzecznika dyscyplinarnego.
- **Krajowa Rada Radców Prawnych** przedstawia corocznie **informację** o funkcjonowaniu samorządu **Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej**.³⁶
- Radcowie prawni i aplikanci radcowscy **zamieszkali na terenie danego okręgu**³⁷ tworzą **okręgową izbę radców prawnych**.
 - **Uchwałę o utworzeniu i terenie działania** okręgowej izby radców prawnych podejmuje **Krajowa Rada Radców Prawnych**,³⁸ biorąc pod uwagę zasadniczy podział terytorialny państwa.
- Do uprawnień **zgromadzenia okręgowej izby radców prawnych** należy:
 - 1) **ustalanie liczby członków** rady okręgowej izby radców prawnych;
 - 2) **wybór dziekana** rady okręgowej izby radców prawnych oraz pozostałych członków rady;
 - 3) **ustalanie liczby członków** okręgowej komisji rewizyjnej i okręgowego sądu dyscyplinarnego oraz ich wybór;
 - 4) **wybór rzecznika** dyscyplinarnego;
 - 5) **uchwalanie budżetu** okręgowej izby radców prawnych i **zatwierdzanie sprawozdań** rady okręgowej izby radców prawnych z jego wykonania oraz rocznych lub okresowych planów pracy rady okręgowej izby;³⁹
 - 6) dokonywanie **podziału** terenu działania okręgowej izby radców prawnych **na rejony** i **ustalenie liczby delegatów** na zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych z poszczególnych rejonów;
 - 7) **odwoływanie organów** okręgowej izby radców prawnych lub poszczególnych członków tych organów;
 - 8) **ocena działalności organów** okręgowej izby radców prawnych;
 - 9) **wybór delegatów** na Krajowy Zjazd Radców Prawnych;
 - 10) **wybór członka** Krajowej Rady Radców Prawnych.
- Działalnością okręgowej izby radców prawnych **kieruje rada okręgowej izby radców prawnych**.⁴⁰
 - **Organem wykonawczym** rady okręgowej izby radców prawnych jest **jej prezydium**,⁴¹ które stanowią dziekan oraz wybrani przez radę wicedziekani, sekretarz, skarbnik i członkowie.
 - Do **zakresu działania** rady okręgowej izby radców prawnych należy w szczególności:
 - 1) **reprezentowanie** interesów zawodowych członków okręgowej izby radców prawnych;
 - 2) **ochrona niezależności** radców prawnych oraz tajemnicy zawodowej;
 - 3) **doskonalenie zawodowe radców prawnych**;⁴²
 - 4) **nadzór nad należyтым wykonywaniem zawodu** przez radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz warunkami jego wykonywania;

34) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2021 roku.

35) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2021 roku.

36) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2009 roku.

37) Pytanie nr 149 na egzaminie w 2017 roku.

38) Pytanie nr 149 na egzaminie w 2010 roku.

39) Pytanie nr 149 na egzaminie w 2020 roku.

40) Pytanie nr 149 na egzaminie w 2009 roku.

41) Pytanie nr 146 na egzaminie w 2013 roku.

42) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2023 roku.

- 5) **nadzór** nad należytym wykonywaniem zawodu przez radców prawnych i aplikantów radcowskich;⁴³
- 6) **występowanie do organów rejestrowych lub ewidencyjnych** z wnioskiem o wszczęcie postępowania o wykreślenie z rejestru lub ewidencji podmiotu prowadzącego działalność w zakresie pomocy prawnej niezgodnie z przepisami niniejszej ustawy.
 - Rada okręgowej izby radców prawnych **prowadzi listy radców prawnych i aplikantów radcowskich**. Rada okręgowej izby radców prawnych udostępnia na swojej stronie internetowej informacje o wpisanych na prowadzone przez nią listy radcach prawnych i aplikantach radcowskich, obejmujące imię i nazwisko oraz numer wpisu na listę.
 - Rada okręgowej izby radców prawnych **prowadzi listę prawników zagranicznych** na zasadach określonych w ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w RP.
- Do zakresu działania okręgowej komisji rewizyjnej należy kontrola działalności finansowej rady okręgowej izby radców prawnych.⁴⁴
- **Okręgowy sąd dyscyplinarny** rozpatruje sprawy dyscyplinarne członków okręgowej izby radców prawnych wniesione przez rzecznika dyscyplinarnego oraz odwołania od ostrzeżenia dziekańskiego.
 - Od orzeczenia okręgowego sądu dyscyplinarnego służy odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.⁴⁵
- Radcowie prawni i aplikanci radcowscy zamieszkali na terenie kraju tworzą **Krajową Izbę Radców Prawnych**.
 - Krajową Radę Radców Prawnych **stanowią** prezes i członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Radców Prawnych oraz członkowie wybrani bezpośrednio przez zgromadzenia okręgowych izb, **po jednym z każdej izby**.
 - **Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych** stanowią prezes i wybrani przez Krajową Radę wiceprezesi, sekretarz, skarbnik i członkowie.
 - Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych jest **organem wykonawczym** tej Rady.
- Do zakresu działania Krajowej Rady Radców Prawnych należy:
 - 1) **reprezentowanie samorządu** wobec sądów, organów państwowych i samorządowych, instytucji i organizacji;
 - 2) **ochrona autonomii i niezależności samorządu**;
 - 3) **udzielanie opinii** o projektach aktów prawnych oraz przedstawianie wniosków dotyczących unormowań prawnych;
 - 4) **koordynowanie działalności** okręgowych izb radców prawnych i sprawowanie nadzoru nad ich działalnością;
 - 5) **uchwalanie budżetu** Krajowej Rady Radców Prawnych i zatwierdzanie sprawozdań z jego wykonania oraz rozpatrywanie wniosków Wyższej Komisji Rewizyjnej.⁴⁶
 - 6) **wybór Prezesa** Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, jeżeli jego mandat wygaś w okresie pomiędzy Krajowymi Zjazdami Radców Prawnych;
 - 7) **wybór przewodniczącego Krajowego Zespołu Wizytatorów**, jego zastępcy i członków;
 - 8) **rozpatrywanie odwołań** od uchwał rad okręgowych izb radców prawnych;
 - 9) koordynowanie **doskonalenia zawodowego** radców prawnych;
 - 10) uchwalanie **regulaminów**;

43) Pytanie nr 149 na egzaminie w 2019 roku.

44) Pytanie nr 145 na egzaminie w 2011 roku.

45) Pytanie nr 149 na egzaminie w 2016 roku.

46) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2022 roku.

- 11) **uchylenie** sprzecznych z prawem **uchwał** zgromadzenia okręgowej izby radców prawnych;
 - 12) **tworzenie okręgowych izb** radców prawnych, określanie ich liczby oraz terytorialnego zasięgu;
 - 13) **określanie zasad działania zastępców Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego** i zastępców rzeczników dyscyplinarnych oraz trybu i sposobu ich wyboru;
 - 14) określanie wysokości **zryczałtowanych kosztów postępowania** dyscyplinarnego;
 - 15) ustalanie **zasad gospodarki finansowej** samorządu;
 - 16) określanie **wysokości składki członkowskiej** i zasad jej podziału oraz wysokości opłat związanych z decyzją w sprawie wpisu na listę radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz opłat manipulacyjnych;
 - 17) uchwalanie **zasad zwalniania aplikantów od ponoszenia** w całości lub w części **opłaty** rocznej, a także odraczania jej płatności lub rozkładania jej na raty;
 - 18) zawieranie na rachunek radców prawnych **umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej radców prawnych** za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności zawodowych, oraz pobór przypadającej na radcę prawnego części składki z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia;
 - 19) wykonywanie zadań określonych w ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 20) **współdziałanie z Ministrem Sprawiedliwości** w zakresie określonym w ustawie.
- Do zakresu działania **Wyższej Komisji Rewizyjnej** należy **kontrola działalności finansowej** Krajowej Rady Radców Prawnych.
 - Do zakresu działania **Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego** należą czynności w postępowaniu dyscyplinarnym, określone w ustawie i przepisach wydanych na jej podstawie.
 - **Wyższy Sąd Dyscyplinarny** rozpatruje **odwołania** od orzeczeń okręgowych sądów dyscyplinarnych.
 - Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpatruje, **jako sąd pierwszej instancji**, sprawy dyscyplinarne członków Krajowej Rady Radców Prawnych i rad okręgowych izb radców prawnych. Odwołania od orzeczeń wydanych w tym trybie rozpatruje ten sam sąd w innym, **pięcioosobowym** składzie.
 - Od **prawomocnego** orzeczenia **kończącego postępowanie** wydanego przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji przysługuje stronom, Ministrowi Sprawiedliwości, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych **kasacja do Sądu Najwyższego**.
 - Kasację wnosi się do Sądu Najwyższego, za pośrednictwem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie **30 dni** od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Odpowiedzialność dyscyplinarna

- Radcowie prawni i aplikanci radcowscy podlegają **odpowiedzialności dyscyplinarnej** za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych.
- **Karami dyscyplinarnymi** są:
 - 1) **upomnienie**;
 - 2) **nagana**;
 - 3) **kara pieniężna**;
 - 4) **zawieszenie prawa do wykonywania zawodu** radcy prawnego na czas od trzech miesięcy do pięciu lat, a w stosunku do aplikantów radcowskich - **zawieszenie w prawach aplikanta** na czas od jednego roku do trzech lat;
 - 5) **pozbawienie prawa do wykonywania zawodu** radcy prawnego, a w stosunku do aplikantów radcowskich - **wydalenie z aplikacji**.

- Kary pieniężnej **nie stosuje się** wobec aplikanta radcowskiego.
- Obok kary nagany i kary pieniężnej można orzec dodatkowo **zakaz wykonywania patronatu na czas od roku do pięciu lat**.⁴⁷
- Obok kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego orzeka się dodatkowo **zakaz wykonywania patronatu na czas od lat dwóch do lat dziesięciu**.
- **Karę pieniężną** wymierza się w granicach **od półtorakrotności do dwunastokrotności** minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.
- **Kara pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego pociąga za sobą skreślenie z listy radców prawnych bez prawa ubiegania się o ponowny wpis na listę radców prawnych przez okres 10 lat** od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.⁴⁸
- Kara wydalenia z aplikacji pociąga za sobą skreślenie z listy aplikantów bez prawa ubiegania się o ponowny wpis na listę aplikantów radcowskich lub o wpis na listę radców prawnych **przez okres 5 lat** od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kary wydalenia z aplikacji.
- W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie **karę łączną**.
 - Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące **zasady**:
 - 1) w razie orzeczenia kary upomnienia i nagany wymierza się **łączną karę nagany**;
 - 2) kary upomnienia i nagany **nie podlegają łączeniu** z karą pieniężną;
 - 3) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna **nie może przekraczać sumy tych kar** ani nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych;
 - 4) kara zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego ani kara zawieszenia w prawach aplikanta **nie podlegają łączeniu** z karami upomnienia, nagany ani karą pieniężną;
 - 5) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego lub wydalenia z aplikacji wymierza się **karę łączną pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego lub wydalenia z aplikacji**, a w przypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 3.
- Jeżeli przewinienie dyscyplinarne jest **mniejszej wagi** albo w świetle okoliczności sprawy będzie to wystarczającym środkiem dyscyplinującym radcę prawnego lub aplikanta radcowskiego bez potrzeby wymierzenia kary dyscyplinarnej, dziekan rady okręgowej izby radców prawnych, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, może poprzestać na **udzieleniu ostrzeżenia** radcy prawnemu lub aplikantowi radcowskiemu.
- Radcy prawnemu lub aplikantowi radcowskiemu służy prawo **odwołania od ostrzeżenia** do właściwego sądu dyscyplinarnego w terminie **7 dni** od udzielenia ostrzeżenia.
- W toku postępowania dyscyplinarnego, **za zgodą radcy prawnego lub aplikanta** radcowskiego, pisma mogą być doręczane także **za pośrednictwem telefaksu lub poczty elektronicznej**. W takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.
 - **Niestawiennictwo** obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę, posiedzenie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego **nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należyce usprawiedliwią oni swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzanie czynności przed rzecznikiem, albo sąd dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny z ważnych przyczyn uzna ich obecność za konieczną**.⁴⁹
- Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęły **trzy lata**, a w przypadkach nadużycia wolności słowa i pisma - **rok**.

47) Pytanie nr 146 na egzaminie w 2011 r., pytanie nr 148 na egzaminie w 2021 r.

48) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2019 roku.

49) Pytanie nr 148 na egzaminie w 2022 roku.

- W razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa powyżej, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło **pięć lat**, a w przypadkach nadużycia wolności słowa i pisma - **trzy lata**.
- Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne następuje dopiero z **upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa**.
- Sąd dyscyplinarny orzeka w **składzie trzyosobowym**.
 - Sędziów powołanych do orzekania w sprawie wyznacza **przewodniczący sądu dyscyplinarnego**, mając na uwadze zapewnienie rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki oraz równomierne obciążenie sprawami składów sądu.
- **Właściwy do rozpoznania sprawy** jest okręgowy sąd dyscyplinarny okręgowej izby radców prawnych, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.
- Orzeczenia i postanowienia kończące postępowanie dyscyplinarne z urzędu doręcza się wraz z uzasadnieniem **stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości**.
 - Od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne odwołanie przysługuje stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości w terminie **14 dni** od dnia doręczenia odpisu orzeczenia albo postanowienia wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania.

Przepis karny

- Kto, nie będąc uprawnionym **posługuje się tytułem zawodowym „radca prawny”** lub oznaczeniem „kancelaria radcy prawnego” lub „kancelaria radców prawnych” podlega **grzywnie od 5000 do 200 000 złotych** albo **karze ograniczenia wolności** albo **obu tym karom łącznie**.
- Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w akapicie powyżej działając **w imieniu lub w interesie innego podmiotu**.